

СЕВЕР ГАНСОВСКИ ДЕН НА ГНЕВА

Превод от руски: Цвета Пеева, 1965

chitanka.info

Председателят на комисията: Вие знаете няколко езика, запознати сте с висшата математика и можете да извършвате някои работи. Смятате ли, че това ви прави човек?

Отаркът: Да, разбира се. Та нима хората знаят нещо повече?

(Из разпита на един отарк. Материали на Държавната комисия).

Двама ездачи излязоха от обраслата с гъста трева долина и се заизкачваха към планината. Отпред на пъстро жребче лесничейт, а Доналд Бетли на рижава кобила след него. На каменистата пътека кобилата се спъна и коленичи. Бетли за малко не се изтърси, защото седлото се бе смъкнало на шията на коня.

Лесничейт го почака.

— Не й позволявайте да навежда главата си, спъва се.

Бетли, захапал устна, го погледна ядосано. Дявол да го вземе, можеше по-рано да ме предупреди! Ядосваше се и на себе си, защото кобилата го бе измамил. Когато Бетли я оседлаваше, тя бе издула корема си, за да не я стяга после коланът.

Пътеката пак стана равна. Пътуваха по плато и отпред се извисяваха обрасли с иглолистни гори върхове.

Конете се движеха с дълги крачки, понякога, надпреварвайки се сами, преминаваха в тръс. Когато кобилата му избързваше напред, Бетли виждаше загорелите избърснати слаби бузи на лесничей и мрачните му, устремени в пътя очи. Той сякаш не забелязваше спътника си.

„За кой път вече го заговорвам — мислеше си Бетли, — а той или ми отвърща с по една сричка, или въобще мълчи. Не ме зачита. Струва ми се, че ако човек е приказлив, значи е бърборко и не следва да се уважава. В тоя див край си мислят, че не е кой знае какво да си журналист. Добре, и аз няма да му обръщам внимание!...“

Но постепенно настроението му се подобри. Времето, лошо от сутринта, се бе прояснило. Мъглата се бе вдигнала. Мътната пелена по небето се разкъса на отделни облаци. Огромни сенки бързо пробягваха

по тъмните гори и клисури и това подчертаваше суровия, див и някак си волен характер на местността.

Той дръпна поводите на коня и настигна лесничея.

— Слушайте, мистър Мелър, вие от този край ли сте?

— Не — рече лесничеят, без да се обръща.

— А откъде?

— Отдалече.

— Отдавна ли сте тук?

— Отдавна. — Мелър се изви към журналиста. — По-добре говорете по-тихо. Могат да ни чуят.

— Кой?

— Отарките, разбира се. Един ще чуе и ще съобщи на другите. А може и да ни дебне, ще ни нападне изотзад и ще ни разкъса... Пък и въобще по-добре е да не знаят защо пътуваме насам.

— Нима те често нападат? Във вестниците писаха, че такива случаи почти не е имало.

Лесничеят замълча.

— А стрелят ли? — Бетли неволно се озърна. — Имат ли въобще оръжие?

— Рядко стрелят. Ръцете им не са така устроени... Фу, какви ти ръце, лапи! Неудобно им е да си служат с оръжието.

— Лапи? — повтори Бетли. — Значи вие тук не ги смятате за хора?

Лесничеят се изплю.

— Разбира се, че не ги смятаме. Тях тук нито един човек не ги смята за хора.

Той говореше рязко. Но Бетли вече бе забравил решението си да мълчи.

— Кажете, а вие приказвали ли сте с тях? Вярно ли е, че говорят добре?

— Старите — добре... Ония, които са били в лабораторията. А младите — по-лошо. Но младите са много по-опасни. По-умни и главата им е два пъти по-голяма. — Лесничеят изведнъж спря коня си. В гласа му се долавяше мъка. — Слушайте, нищо няма да излезе от нашето пътуване. Всичко ще си остане постарому.

— Защо? Вестникът ни има големи пълномощия. Готвим материал за сенатската комисия. Ако се изясни, че отарките наистина

представяват такава опасност, ще се вземат мерки. Този път смятат да изпратят срещу тях войска.

— Все едно, нищо няма да излезе — въздъхна лесничеят. — Всяка година идват, интересуват се само от отарките но не и от хората, които трябва да живеят с отарките. Всеки пита: „Вярно ли, че могат да изучават геометрията?... Наистина ли има отарки, които разбират теорията на относителността?“ Като че ли това има някакво значение.

— Но нали съм дошъл — започна Бетли — да подготвя материал за комисията. И тогава цялата страна ще узнае, че...

— А другите, мислите ли, че не събираха материали? — прекъсна го Мелър. — Освен това... едно е да се поразходиш, да погледаш, а друго — да живееш постоянно тук. Ех!... Защо ли приказваме! Да вървим — той подкара коня си. — Ето оттук започват местата, из които се навъртат.

От височинката, на която стояха лесничеят и журналистът, се виждаше цялата местност на десетки километри, но никъде Бетли не забеляза признак на живот — нито дим от комин, нито купа сено. Криволичещата пътечка водеше все надолу и надолу.

Когато се спуснаха, Мелър каза:

— Ще яздим един до друг. По-добре да не разговаряме. Към осем часа трябва да стигнем фермата на Стеглик. Там ще пренощуваме.

Стигнаха във фермата точно когато бе започнало да се здрачава.

От дървената недовършена къща излезе висок, чорлав, чернобрад мъж и мълчаливо започна да наблюдава как лесничеят и Бетли разседлават конете. После на входа се появи жена, рижава, с плоско неизразително лице и също чорлава. А зад нея — три деца. Две момченца, осем или деветгодишни, и тъничко момиченце, към тринадесетгодишно.

И петимата никак не се учудиха на идването на Мелър и журналиста, не се зарадваха, нито се огорчиха. Просто стояха и мълчаливо гледаха. Това мълчание не се хареса на Бетли.

На вечерята той се опита да поведе разговор.

— Как карате тук с отарките? Много неприятности ли ви причиняват?

— Какво? — чернобрадият фермер сложи длан на ухото си и се наведе през масата. — Какво? — викна той. — Говорете по-високо. Не чувам добре.

Най-после фермерът разбра какво го питат. Да, отарките наминавали насам. Дали му пречат? Не, лично на него не му пречат, а за другите не знае.

Щом изпразниха чиниите, жената на фермера донесе от другата стая два дюшека и се зае да постила на гостите.

Но Мелър я спря:

— Ще спим в бараката.

Жената се изправи. Фермерът стана от масата.

— Защо? Спете тук.

Но лесничият вече бе взел дюшеците.

Високият фермер ги съпроводи с фенера до бараката. Около минута гледа как се настаняват и за момент на лицето му се изписа такова изражение, като че ли се кани да каже нещо, но само вдигна рамене и се почеса по главата. После си отиде.

— Нима отарките се вмъкват и в домовете? — запита Бетли.

Мелър вдигна от земята дебела дъска и залости с нея тежката здрава врата.

— Хайде да лягаме — рече той. — Всичко се случва. И в домовете се вмъкват.

Журналистът седна на дюшека и започна да развързва обувките си.

— А останали ли са истински мечки? Не отарки а истински диви мечки?

— Нито една — отговори Мелър. — Първото нещо, което направиха отарките, когато избягаха от лабораторията, бе да унищожат истинските мечки. Вълците също. Тук имаше еноти, лисици — и тях също. Отрова бяха взели от лабораторията. Из целия окръг се търкаляха умрели вълци. Вълците, кой знае защо, не ядяха, а мечките всичките ги изплюскаха. Та те и своите си понякога ядат.

— Своите?

— Разбира се, та те не са хора...

— Значи вие ги смятате просто за зверове?

— Не — лесничият поклати глава. — За зверове не ги смятаме. Само в градовете спорят, хора ли, са или зверове. Ние тук знаем, че не са нито едното, нито другото. По-рано имаше хора, имаше и зверове. А сега има нещо трето — отарки.

— Кажете — Бетли съзнаваше колко е банален въпросът му, но не можа да се сдържи, — вярно ли е, че те лесно овладявали висшата математика?

Лесничеят изведнъж рязко се извърна към него.

— Слушайте, млъкнете с тая математика най-сетне. Аз лично пукната пара не давам за тоя, който знае висша математика. Човек трябва да бъдеш преди всичко, ето какво.

„Нервите му не са в ред — помисли си Бетли. — А иначе изглежда такъв як, силен.“

Но лесничеят вече се бе успокоил. Неудобно му беше за избухването.

— Извинете — запита той, — а вие виждали ли сте го?

— Кого?

— Онзи гений, Фидлер.

— Фидлер?... Виждах го. Разговарях с него преди да замина. Той наистина е гениален математик. Бил е на тридесет години, когато е направил своите „Поправки към общата теория на относителността.“

— А как изглежда?

Журналистът се запъна. Спомни си странната фигура на Фидлер с белия широк костюм, широкия му таз, тесните рамене, късата шия...

— Среден е на ръст — каза Бетли. — Очите му са малки... А вие нима не сте го виждали? Че той е бил тук, на езерото и в лабораторията.

— Идва два пъти — отвърна Мелър. — Но с него имаше такава охрана, че простосмъртните не ни пуснаха и на километър. Тогава отарките бяха още в лабораторията и с тях работеха Рихард и Клейн. Клейн те после изядоха. А откакто отарките избягаха, Фидлер повече не се е мяркал насам. Какво казва той за отарките?

— За отарките ли? Че е интересен научен експеримент с голямо бъдеще...

— Експеримент — Мелър скръцна със зъби. — Експеримент! Пуснаха людоеди между хората, а сега никой и не мисли за нас. Сами се справяйте. А те се развъдиха със стотици и никой не знае какво замислят срещу хората — той помълча и въздъхна. — Ех, гледай само какво им хрумнало! Да направят зверове по-умни от хората. Съвсем са се чалнали там в градовете. Атомни бомби, а сега това.

Той стана, взе заредената си пушка и я сложи до себе си на земята.

— Слушайте, мистър Бетли. Ако някой почне да чука или се опита да нахълта, лежете си, не мърдайте. А то в тъмнината виж, че сме се изпозастреляли. Вие си лежете, аз зная какво да правя.

На сутринта, когато Бетли излезе от бараката, слънцето грееше така силно и измитата от дъждеца зеленина беше тъй свежа, че нощните разговори му се сториха само страшна приказка.

Но лесничейт бързо го върна към действителността. Той се появи откъм бараката с пушка в ръка.

— Елате, ще ви покажа нещо.

Заобиколиха бараката и излязоха пред зеленчуковата градина откъм задната страна на къщата. Изведнъж Мелър се наведе, притича през храстите и приседна в канавката край картофената леха. После даде знак на журналиста да направи същото.

Обходиха зеленчуковата градина все по канавката.

Мелър се спря.

— Нали казахте, че сте ловец. Гледайте!

На земята между стръкчетата трева имаше ясни отпечатъци от петопръстни следи.

— Мечка? — с надежда запитва Бетли.

— Каква мечка? Мечки вече отдавна няма.

— Значи отарк?

Лесничейт кимна.

— Съвсем са пресни — прошепна журналистът.

— От снощи са — рече Мелър. — Дошъл е в къщата още преди дъжда.

— В къщата? — Бетли почувствува, че по гърба му ползват тръпки.

На връщане минаха пак по канавката.

— Още снощи разбрах. Когато пристигнахме вечерта и Стеглик започна да се преструва, че не слуша добре. Просто искал е да говорим по-високо, за да чува всичко отаркът, който е седял в съседната стая.

Журналистът почувствува, че гласът му преграква.

— Какво говорите? Излиза, че хората тук се обединяват с отарките срещу хората!

— По-тихо — рече лесничеят. — Какво значи „обединяват се“? Стеглик нищо не може да направи. Отаркът е дошъл и е останал. Това често се случва. Отаркът идва и ляга например на приготвеното легло в спалнята. А понякога просто изгонва хората и се настанява в дома им за известно време.

— А какво правят хората? Защо не стрелят по тях?

— Как ще стрелят, когато в гората са другите отарки. А фермерът има деца, добитък, който пасе на ливадата, и дом, който може да се подпали... Но главното са децата. Че те и дете могат да отвлекат. И освен това взеха на всички тук пушките. Още в самото начало.

— И хората им ги дадоха?

— А какво да правят? Който не я даде, после съжаляваше...

Мелър не довърши. Изведнъж впери поглед във върбалака на петдесетина крачки от тях. Насочи пушката си и вдигна ударника. В същия миг над гъсталака се изправи сивокафява маса, блеснаха големи очи, зли и изплашени, раздаде се глас:

— Хей, не стреляйте! Не стреляйте!

Инстинктивно журналистът хвана Мелър за рамото. Раздаде се изстрел, но куршумът само обрули едно клонче. Сивокафявата маса се сви на две, търкулна се като кълбо из гората и изчезна между дърветата. Няколко мига се чуваше пращане на храсти, после всичко стихна.

— По дяволите! — лесничеят се обърна вбесен. — Защо направихте това?

Журналистът побледнял прошепна:

— Той говореше като човек... Молеше да не стреляме.

Лесничеят го гледа секунда, после гневът му се смени с уморено равнодушие.

— Да, първия път това прави впечатление.

След закуската фермерът им помогна да оседлят конете. Сбогуваха се мълчаливо. По пътя Мелър запита:

— А какъв е собствено вашият план? Казаха ми само, че трябва да ви разведе из планините.

— Какъв план?... Просто тъй ще пообиколим планините, ще се срещна с хората. Ако имам възможност, ще се запозная с отарките. С една дума, искам да почувствувам атмосферата.

— На фермата вече не я ли почувствувахте?

Спряха да нощуват в малката колибка на пазача в гората. До езерото с острова, на който някога е била лабораторията, оставаха само няколко часа път, но Мелър не искаше да пътуват по тъмно.

Беше вече четвъртият ден от тяхното пътешествие. Целият край изглеждаше като поразен от болест. Хората бяха апатични. Дори и децата не се смееха.

По едно време журналистът запита Мелър защо фермерите не си заминат. Лесничейт обясни, че всичко, което имат местните жители, е земята. Но сега не можели да я продадат. Обезценила се заради отарките.

— А вие защо не заминете? — запита го Бетли.

Лесничейт се замисли, после отвърна:

— Все пак съм полезен с нещо. Отарките се боят от мен. Аз нямам нито семейство, нито дом. На мен не могат с нищо да ми повлияят.

— Значи отарките ви уважават?

Мелър вдигна учудено глава.

— Отарките? Че те не могат да уважават. Те не са хора. Само се боят, защото ги убивам.

Но въпреки всичко отарките ставаха все по-дръзки. Лесничейт и журналистът имаха впечатление, че обръчът около тях се стеснява. На три пъти някой стреля в тях. И все по-често срещаха следи от отарки.

В къщичката на пазача запалиха огън в каменното огнище и си приготвиха вечеря. Лесничейт запуши лула. Конете бяха оставили пред разтворената врата.

През последните два дена Мелър не се чувствуваше добре. Мъчеше го блатната треска. От високата температура лицето му се бе покрило с червени петна.

Той стана.

— Време е да лягаме. Ще дежурим поред. Иначе отарките ще заколят конете.

На журналиста се падна пръв да стои на пост. Конете хрупаха сено край една миналогодишна купа. Той седна на прага, сложи пушката на коленете си.

Изгря луната. Небето бе чисто, звездно. Бетли стана и се поразходи около къщичката. Гората плътно заобикаляше поляната. И

точно това бе опасно. Журналистът провери вдигнат ли е ударникът на пушката му.

Заприпомня си събитията през последните дни. Представи си как ще разказва за отарките, когато се върне в редакцията. После му мина през ума, че мисълта за връщането е била непрекъснато в съзнанието му. Той, Бетли, ни за минута не бе забравял, че колкото и да е страшно тук, ще може да се върне.

„Да, аз ще се върна — каза си той. — А Мелър, а другите?...“

Седна в сянката на къщичката и се замисли за отарките. Спомни си статията „Разум без доброта“, която бе чел в някакъв вестник. Почти същото говореше и лесничеят. Разум без доброта. Нима е възможно това? Може ли да съществува разум без доброта? Наистина установено е, че отарките са по-способни от хората в логичното мислене, по-добре разбират абстрактното, отвлеченото и по-добре запомнят. Носеха се слухове, че няколко отарки държали във военното министерство за решаване на някакви си особени задачи. Но нали и мислещите машини също се използват за решаване на всякакви особени задачи. И каква е разликата?

Спомни си как един фермер им каза, че видял наскоро почти съвсем без козина отарк, и лесничеят тогава отвърна, че напоследък отарките все повече заприличват на хората. Нима те наистина ще завоюват света? Нима Разумът без Доброта е по-силен от човешкия разум?

„Но това няма да стане скоро — каза си той. — Ами децата? В какъв свят ще живеят те? В света на отарките ли или в света на кибернетичните роботи, които също не са хуманни и също, както твърдят някои, са по-умни от човека?“

Внезапно пред него се появи синът му и го запитва:

— Татко, а откъде се е взело всичко това? Дърветата, къщите, въздухът, хората?

Той започна да разказва на момчето за еволюцията на вселената, после нещо го бодна остро в сърцето и Бетли се събуди.

Луната бе залязла, но небето вече просветляваше.

Конете ги нямаше на поляната. По-точно единия го нямаше, а вторият лежеше на тревата и над него сновяха три сенки. Едната се изправи и журналистът видя огромен отарк с голяма тежка глава, озъбена паст и големи, бляскащи в полумрака очи.

После някъде наблизно се зачу шепот:

— Той спи.

— Не, вече се е събудил.

— Ще стреля.

— Щеше да стреля досега, ако можеше. Или спи, или се е вцепенил от страх. Приблужи се до него.

А журналистът наистина се бе вцепенил. Разбираше, че се е случила непоправима беда, но не можеше да помръдне ни ръка, ни крак.

Шепотът продължаваше:

— Но другият ще стреля.

— Той е болен. Хайде върви, чуваш ли!

С голяма мъка Бетли изви очи. Откъм ъгъла на къщичката се подаде отарк. Но той беше малък, приличаше на свиня. Надвивайки вцепенението си, журналистът натисна спусъка на пушката. Два изстрела се разнесоха един след друг.

Бетли скочи, пушката падна от ръцете му. Втурна се в къщичката, тръшна, треперейки, вратата след себе си и бутна резето.

Лесничеят стоеше с готова за стрелба пушка. Устните му помръднаха, журналистът по-скоро почувствува, отколкото чу въпроса:

— Конете?

Той кимна.

Зад вратата се чу шум. Отарките я залостваха отвън.

Раздаде се глас:

— Хей, Мелър!

Лесничеят се спусна към прозореца, искаше да провери пушката. В същия миг на фона на светлеещото небе се мерна черна лапа. Той едва успя да дръпне пушката. Отвън удовлетворено се закискаха.

Грамофонният провлечен глас каза:

— Свършено е с теб, Мелър. Кажу нещо умно, нали си човек, трябва да си умен...

Лесничеят мълчеше.

Журналистът се приближи до прозореца.

— Ти ли си журналистът — зачу се под самия прозорец. — Ти? Дето се приближи? Защо си дошъл тук?

Стана тихо.

— Дошъл си, за да ни унищожиш?

За миг отново се възцари тишина, после възбудени гласове заговориха:

— Разбира се, разбира се, те искат да ни изтребят. Отначало ни създадоха, а сега искат да ни унищожат.

Внезапно, някъде отгоре гръмна изстрел.

Бетли се обърна.

Лесничеят се бе покатерил на огнището, разместил бе летвите на покрития със слама покрив и стреляше оттам.

Стреля два пъти, моментално зареди и пак стреля.

Отарките се разбягаха.

Мелър скочи от огнището.

— Сега трябва да потърсим коне. Иначе лошо ни чака.

Разгледаха убитите отарки. Вече се бе разсъмнало.

— Помнете, че те не са хора — каза лесничеят. — Макар и да разговарят. Те ядат хора, и своите също.

Журналистът се озърна. Поляната, гората, убитите отарки — за миг всичко му се стори нереално.

Нима наистина той, Доналд Бетли, стоеше тук?...

— Ето тук отарките изядоха Клейн — рече Мелър. — Разказа ми го един от нашите, работеше като чистач в лабораторията. Бил случайно в съседната стая и чул...

Журналистът и лесничеят бяха сега на острова, в главното здание на Научния център. Мелър искаше да отидат до най-близката ферма за коне, но журналистът настоя да разгледат изоставената лаборатория.

— Той всичко чул — разказваше лесничеят. — Било към десет часа вечерта. Клейн разглобявал някакъв уред, а отаркът седял на пода и разговаряли за нещо от физиката. Отаркът минавал за един от най-умните. Можел да говори даже чужди езици... Нашият момък миел пода в съседната стая. И изведнъж чул: „О, господи!“... В гласа на Клейн имало такъв ужас, че краката на момъка се подкосили. После се раздал отчаян вик: „Помогнете!“ Чистачът надзърнал в стаята и видял че Клейн се гърчи на пода, а отаркът го гризе. Момчето тъй се изплашило, че нищо не могло да стори и останало така на вратата.

— А после?

— После те убили още двама лаборанти и се разбягали. А пет или шест останали сякаш нищо не се е случило. И когато пристигнала

комисията от столицата, разговаряли с нея. Откараха ги, но после се научихме, че във влака изяли още един човек...

Бетли поиска да види апарата за облъчване. Влязоха в ниско кръгло здание с тесни, оковани с решетки прозорци. И тук, както в лабораторията, стъклата на прозорците бяха изпотрошени и всичко покрито с дебел слой прах.

Лесничеят се послуша, стискайки пушката си.

— Не чухте ли нещо?

— Не — отвърна Бетли.

— Да се махаме по-скоро оттук.

Бързо тръгнаха към изхода.

Но беше късно. Отвън се зачу глух шум, масивната врата с трясък се захлопна. Мелър и журналистът се спогледаха, после се затекоха към прозореца.

Площадът бе пълен с отарки. Чуваха се викове, ръмжене.

Смаяни, лесничеят и Бетли мълчаха.

Млад отарк стоеше недалеч от прозореца на задните си лапи. В предните държеше нещо кръгло.

— Камък — прошепна журналистът. — Искан да хвърли камък.

Но това не беше камък.

Кръглият предмет полетя към тях, край решетката блесна ослепително, замириса на дим.

Лесничеят се отдръпна от прозореца. На лицето му бе изписано недоумение. Пушката падна от ръцете му. Той се хвана за гърдите.

— Ех, дяволът му! — рече той и вдигна ръка, гледайки окървавените си пръсти. — Пречукаха ме!

Побледнял, той направи две крачки, олюля се и се свлече на земята до стената.

— Пречукаха ме.

— Не! — закрещя Бетли. — Не! — Той трепереше като трескав.

Мелър, захапал устна, вдигна към него побелялото си лице.

— Вратата!

Журналистът се затича към изхода. Бутна едното резе, после второто. За щастие тук всичко бе устроено тъй, че вратите здраво да се затварят отвътре.

Мелър не му даде да го превърже.

— Все едно — каза той. — Не искам да се мъча.

— Но нали ще ни дойдат на помощ! — извика Бетли.

— Кой?

Въпросът прозвуча така безнадеждно, че журналистът изстина.

Отарките не направиха никакъв опит да нахълтат, не хвърлиха и друга граната. Глъчката отвън ту стихваше, ту се засилваше. Мелър бързо губеше сили. Журналистът седеше до него на каменния под.

— Може би е по-добре, че се появиха отарките — каза лесничеят. — Сега ще стане ясно какво е Човекът. Сега поне ще знаем, че Човекът не е само същество, което може да смята и да изучава геометрия. А и нещо друго. Много се бяха възгордели учените със своята наука. А тя далеч не е всичко.

Мелър умря през нощта, а журналистът живя още три дена.

Първия ден той все още мислеше за спасение. Няколко пъти стреля през прозореца, надявайки се, че ще чуят изстрелите и ще му дойдат на помощ. Отарките бяха загубили всякакъв интерес към него. На площада бяха останали съвсем малко. Понякога се сбиваха, а веднъж Бетли със замряло сърце видя как се нахвърлиха на един от своите, разкъсаха го и започнаха да го ядат.

На втория ден се свърши водата му, замъчи го жажда. Бе вече напълно разбрал, че не ще може да се спаси. Замисли се за живота си. Той бе разделен на две несвързани с никаква логика помежду си части. Благополучният му живот на преуспяващ журналист бе завършил в момента, когато заедно с Мелър навлязоха в горите на Маунт Биър. Един глупав случай го бе довел тук. И това бе най-страшното.

Спомни си думите на Мелър: „През всичките тези години, докато вие сте писали своите статийки, ходели сте по ресторанти, водели сте остроумни разговори, хората тук гинеха...“ Тогава той спори с лесничея, но сега разбра, че това е истина. Оптимизмът му, с който така се гордееше, беше в края на краищата оптимизъм на щраус. Той просто криеше глава от лошото. Отарки — отарки-хора — разстрелваха протестиращи тълпи, спекулираха с житото, тайно готвеха нови войни, а той мислеше само как да спечели пари за нови мебели, по какъв начин да си осигури благоволенieto на това или онова влиятелно лице.

И изведнъж се оказа, че миналият му живот е здраво свързан със случилото се сега. Той никога не бе въставал против злото и ето, възмездието дойде...

На третия ден сутринта се раздаде взрив. Бетли се събуди. Струваше му се, че е скочил с пушка в ръка, но в действителност лежеше без сили до стената.

Пред него се появи муцуна на звяр. Напрягайки се мъчително, той изведнъж се сети на какво приличаше Фидлер — на отарк. После мислите му се объркаха. Вече не чувствуваше как го разкъсват, за една десета от секундата му мина мисълта, че отарките всъщност не са тъй страшни, че те са само сто или двеста в този изоставен край. Че с тях ще се справят. Но хората!... Хората!...

Той не знаеше, че вестта за изчезването на Мелър вече се бе разнесла из цялата околност и изпадналите в ярост фермери изравяха скритите си пушки.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 5 от 1965 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.